

BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

HỘI NGHỊ KHOA HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (DSSD 2026)

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

**BỘ GIÁO DỤC VÀ ĐÀO TẠO
TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT**

**HỘI NGHỊ KHOA HỌC:
GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ
AN NINH VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG
(DSSD 2026)**

**NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI
HÀ NỘI - 7/2026**

MỤC LỤC

1. TƯ DUY, NHẬN THỨC MỚI VỀ QUỐC PHÒNG, AN NINH THEO NGHỊ QUYẾT ĐẠI HỘI XIV CỦA ĐẢNG - NHỮNG YÊU CẦU ĐẶT RA ĐỐI VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH HIỆN NAY	1
<i>Đại tá Mai Thị Ngọc</i>	
2. ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐẢNG CỘNG SẢN VIỆT NAM, GẮN VỚI SỰ PHÁT TRIỂN CỦA LỰC LƯỢNG PHÁO BINH - TÊN LỬA TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	8
<i>Đại tá.PGS.TS Phạm Quang Tạo</i>	
3. TRÁCH NHIỆM CỦA NGƯỜI GIẢNG VIÊN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	15
<i>Đại tá.GVC.ThS Trần Bắc Bộ</i>	
4. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG, HIỆU QUẢ ỨNG DỤNG CÔNG NGHỆ THÔNG TIN TRONG GIẢNG DẠY VÀ HỌC TẬP TẠI CƠ SỞ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	20
<i>Trung tá.ThS Ngô Văn Dương</i>	
5. ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIÁO DỤC ĐẠI HỌC, NGHIÊN CỨU TRƯỜNG HỢP GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN VIỆT NAM	25
<i>TS Đào Anh Tuấn</i>	
6. ĐỔI MỚI PHƯƠNG PHÁP GIẢNG DẠY MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT THÍCH ỨNG VỚI CUỘC CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP LẦN THỨ TƯ	39
<i>Thượng tá.ThS Hoàng Xuân Trường</i>	
7. KHAI THÁC KHÔNG GIAN VĂN HÓA - LỊCH SỬ ĐỊA PHƯƠNG NHẪM NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	46
<i>TS Đặng Thị Thanh Trâm</i>	
8. GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC: LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VÀ GIẢI PHÁP CHIẾN LƯỢC	51
<i>ThS Phạm Công Tú</i>	
9. XÂY DỰNG ĐÁNH GIÁ CHUẨN ĐẦU RA CHƯƠNG TRÌNH GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	59
<i>Đại tá.GVC.ThS Trần Bắc Bộ</i>	

10. ỨNG DỤNG CHUYÊN ĐỔI SỐ, TRÍ TUỆ NHÂN TẠO VÀO GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG HIỆN NAY	67
<i>Thượng tá.ThS Trần Thanh Hanh</i>	
11. ĐỔI MỚI NỘI DUNG QUÂN SỰ CHUNG, KỸ THUẬT VÀ CHIẾN THUẬT BỘ BINH TRONG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỚC BIẾN ĐỘNG CHIẾN TRANH HIỆN ĐẠI	75
<i>Đình Thái Hương</i>	
12. ỨNG DỤNG TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG CHUYÊN ĐỔI SỐ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH: CƠ HỘI, THÁCH THỨC VÀ ĐỊNH HƯỚNG PHÁT TRIỂN	82
<i>Trung tá.ThS Nguyễn Văn Xuân, ThS Khúc Thị Phương Thảo</i>	
13. GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC: CƠ SỞ LÝ LUẬN, THỰC TIỄN VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	92
<i>ThS Nguyễn Anh Tuấn</i>	
14. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CỦA ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	102
<i>ThS Nguyễn Đình Lâm</i>	
15. MỐI QUAN HỆ GIỮA XÂY DỰNG ĐẢNG VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	111
<i>Nguyễn Văn Hiệp</i>	
16. BÀN VỀ GIẢI PHÁP NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG DẠY HỌC THỰC HÀNH MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG TÌNH HÌNH MỚI TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	120
<i>Thượng tá.ThS Nguyễn Tăng Liêm</i>	
17. NHỮNG THÁCH THỨC ĐỐI VỚI CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN 4.0	130
<i>TS Ma Thị Ngân</i>	
18. NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	134
<i>Trung tá.TS Đoàn Xuân Phúc</i>	
19. TÁC ĐỘNG CỦA KHOA HỌC CÔNG NGHỆ, ĐỔI MỚI SÁNG TẠO VÀ CHUYÊN ĐỔI SỐ ĐẾN CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN HIỆN NAY	140
<i>Trung tá.ThS Ngô Văn Dương</i>	

20. ĐỔI MỚI VÀ NÂNG CAO CHẤT LƯỢNG GIẢNG DẠY MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH THÔNG QUA ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO	146
<i>ThS Nguyễn Anh Tuấn, ThS Điều Thái Hồng</i>	
21. GIÁO DỤC LÒNG YÊU NƯỚC CHO SINH VIÊN THÔNG QUA MÔN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH: NGHIÊN CỨU TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC XÂY DỰNG HÀ NỘI	155
<i>ThS Nguyễn Thị Thanh Nhân, ThS Trần Văn Mạnh</i>	
22. XÂY DỰNG, BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	164
<i>Thượng tá.ThS Trần Thanh Hanh</i>	
23. TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT TRONG TÌNH HÌNH MỚI	171
<i>Thượng tá.ThS Hoàng Xuân Trường</i>	
24. TĂNG CƯỜNG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG TỰ HỌC CỦA SINH VIÊN Ở CƠ SỞ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	176
<i>Thượng tá.ThS Ngô Văn Dương</i>	
25. GIẢI PHÁP CHỐNG “DIỄN BIẾN HÒA BÌNH” TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT HIỆN NAY	184
<i>Đại tá Phạm Quốc Đảm, Lê Văn Bình</i>	
26. LỰA CHỌN NHỮNG MÔN THỂ THAO PHÙ HỢP CHO HOẠT ĐỘNG NGOẠI KHÓA CỦA SINH VIÊN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT	191
<i>ThS Lương Anh Hùng</i>	
27. NHỮNG THÁCH THỨC ĐẶT RA ĐỐI VỚI VÙNG BIÊN GIỚI ĐẤT LIỀN CỦA VIỆT NAM TRONG BỐI CẢNH HỘI NHẬP VÀ TOÀN CẦU HÓA HIỆN NAY	197
<i>Thượng tá.ThS Nguyễn Văn Phong</i>	
28. GIẢI PHÁP NÂNG CAO Ý THỨC BẢO VỆ CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT THÔNG QUA MÔN HỌC GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH	206
<i>Đại tá Phạm Quốc Đảm, Đại tá Phan Công Đình</i>	
29. GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT TRONG KỶ NGUYÊN SỐ: CHIẾN LƯỢC TỰ CƯỜNG VÀ ĐỘT PHÁ CÔNG NGHỆ	214
<i>ThS Phạm Công Tú</i>	
30. VAI TRÒ GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH Ở CÁC HỌC VIỆN, TRƯỜNG ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	220
<i>Trung tá.TS Nguyễn Văn Bách, Đinh Thị Mai Hương</i>	

31. BẢO VỆ DỮ LIỆU CÁ NHÂN CỦA SINH VIÊN TRONG MÔI TRƯỜNG HỌC TẬP SỐ - VẤN ĐỀ ĐẶT RA ĐỐI VỚI GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH HIỆN NAY	227
<i>ThS Nguyễn Hồng Trường</i>	
32. GIẢI PHÁP GIẢM THIỂU RỦI RO TRONG QUẢN LÝ HOẠT ĐỘNG ĐÀO TẠO CÁC HỌC PHẦN GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TẠI TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI	231
<i>TS Vũ Trung Tuấn, ThS Nguyễn Thị Hồng Tâm</i>	
33. GIÁO DỤC LÒNG YÊU NƯỚC CHO SINH VIÊN TẠI TRUNG TÂM GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRƯỜNG ĐẠI HỌC VINH THEO TIẾP CẬN NĂNG LỰC	241
<i>TS Vũ Trung Tuấn, ThS Nguyễn Thế Tiến, ThS Trần Huy Thảo</i>	
34. ỨNG DỤNG CHUYỂN ĐỔI SỐ VÀ TRÍ TUỆ NHÂN TẠO TRONG GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH	248
<i>Lê Thị Hồng Thắng, Lê Thị Định</i>	
35. TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH VỀ ĐÀO TẠO CON NGƯỜI YÊU NƯỚC: GIÁ TRỊ ĐỐI VỚI GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH CHO SINH VIÊN TRƯỜNG ĐẠI HỌC THỦ ĐÔ HÀ NỘI TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH CỦA DÂN TỘC	254
<i>ThS Nguyễn Thị Thu Hiền</i>	
36. NHỮNG NỘI DUNG MỚI TRONG TƯ DUY QUỐC PHÒNG - AN NINH THEO VĂN KIẾN ĐẠI HỘI XIV	262
<i>ThS Trần Huy Thảo, ThS Kiều Minh Thụy, ThS Vũ Trung Tuấn</i>	
37. THẾ TRẬN LÒNG DÂN TRÊN KHÔNG GIAN MẠNG “SỨC ĐỀ KHÁNG” MỚI TRONG KỶ NGUYÊN VƯỜN MÌNH	273
<i>Đại úy Nghiêm Công Đình</i>	
38. SỰ PHÁT TRIỂN TƯ DUY LÝ LUẬN CỦA ĐẢNG VỀ ĐƯỜNG LỐI QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH TRONG KỶ NGUYÊN MỚI	280
<i>Đại tá Nguyễn Thế Thái</i>	

XÂY DỰNG, BỒI DƯỠNG ĐỘI NGŨ GIẢNG VIÊN THEO TƯ TƯỞNG HỒ CHÍ MINH Ở TRƯỜNG ĐẠI HỌC MỎ - ĐỊA CHẤT

*Thượng tá.ThS Trần Thanh Hanh**

Tóm tắt: Tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên là một bộ phận quan trọng trong hệ thống tư tưởng của Người về giáo dục và đào tạo cán bộ. Hồ Chí Minh xác định rõ mục đích, nội dung, yêu cầu và phương pháp xây dựng đội ngũ nhà giáo theo hướng toàn diện, coi đây là nhân tố trực tiếp quyết định chất lượng giáo dục và sự phát triển của đất nước. Trên cơ sở phân tích những quan điểm cơ bản của Người, bài viết tập trung làm rõ thực trạng xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên ở Trường Đại học Mỏ - Địa chất hiện nay; chỉ ra những kết quả đạt được, hạn chế và yêu cầu đặt ra trong bối cảnh đổi mới giáo dục đại học, chuyển đổi số và hội nhập quốc tế. Từ đó, đề xuất các giải pháp vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh nhằm nâng cao chất lượng đội ngũ giảng viên, đáp ứng yêu cầu phát triển của Nhà trường trong giai đoạn mới.

Từ khóa: bồi dưỡng giảng viên; giáo dục đại học; tư tưởng Hồ Chí Minh; Trường Đại học Mỏ - Địa chất; xây dựng đội ngũ giảng viên.

I. MỞ ĐẦU

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, đội ngũ nhà giáo giữ vị trí đặc biệt quan trọng đối với sự nghiệp giáo dục và phát triển đất nước. Người khẳng định: “Không có thầy giáo thì không có giáo dục”¹, đồng thời coi “những người thầy giáo tốt là những anh hùng vô danh”², trực tiếp tham gia sự nghiệp “trồng người”. Từ cách tiếp cận đó, Hồ Chí Minh luôn quan tâm xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên cả về phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn và phương pháp giáo dục.

Hiện nay, Trường Đại học Mỏ - Địa chất đang từng bước xây dựng đội ngũ giảng viên có trình độ chuyên môn, năng lực nghiên cứu và khả năng thích ứng với yêu cầu đổi mới giáo dục đại học. Tuy nhiên, trước tác động của chuyển đổi số, tự chủ đại học và yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực kỹ thuật chất lượng cao, công tác xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên vẫn đặt ra nhiều vấn đề cần tiếp tục giải quyết. Vì vậy, nghiên cứu và vận dụng tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên có ý nghĩa thiết thực đối với sự phát triển của Nhà trường hiện nay.

II. NỘI DUNG

1. Nội dung tư tưởng Hồ Chí Minh về xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên

1.1. Quan điểm về mục đích xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên

Theo Hồ Chí Minh, xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên là hướng tới mục tiêu nâng cao chất lượng giáo dục và đào tạo con người phục vụ sự nghiệp cách mạng. Người cho rằng giáo dục có vai trò đặc biệt quan trọng đối với sự phát triển của đất nước, bởi sự nghiệp xây dựng xã hội mới trước hết phải bắt đầu từ việc xây dựng con

* Khoa Giáo dục quốc phòng, Trường Đại học Mỏ - Địa chất.

¹ Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, tập 10, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.345.

² Hồ Chí Minh (2011), Toàn tập, tập 14, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.403.

người mới. Vì vậy, đội ngũ giảng viên giữ vai trò trực tiếp trong quá trình truyền thụ tri thức, hình thành nhân cách, bồi dưỡng lý tưởng và phương pháp tư duy cho người học. Chất lượng của đội ngũ giảng viên có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng đào tạo nguồn nhân lực và sự phát triển của nền giáo dục.

Mục đích của xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên là để nâng cao trình độ chuyên môn, kỹ năng nghề nghiệp, đồng thời hướng tới xây dựng lực lượng nhà giáo đủ phẩm chất chính trị, đạo đức và năng lực để đào tạo các thế hệ công dân phục vụ Tổ quốc và Nhân dân. Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Muốn xây dựng chủ nghĩa xã hội thì phải bồi dưỡng con người xã hội chủ nghĩa. Con người xã hội chủ nghĩa là con người có đạo đức cần kiệm liêm chính, chí công vô tư, một lòng một dạ phục vụ nhân dân, phục vụ cách mạng”³. Quan điểm đó phản ánh nhận thức sâu sắc của Hồ Chí Minh về mối quan hệ giữa giáo dục, con người và sự phát triển của xã hội. Muốn đào tạo con người xã hội chủ nghĩa thì trước hết phải xây dựng được đội ngũ nhà giáo có đủ khả năng thực hiện nhiệm vụ giáo dục và bồi dưỡng con người.

Bên cạnh đó, Hồ Chí Minh còn xác định mục đích của xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên nhằm nâng cao năng lực thực tiễn và khả năng đáp ứng yêu cầu phát triển của xã hội trong từng giai đoạn. Người cho rằng học tập phải gắn với nhiệm vụ thực tiễn, “Học để làm việc, làm người, làm cán bộ. Học để phụng sự Đoàn thể, giai cấp và nhân dân, Tổ quốc và nhân loại”⁴. Từ đó cho thấy, xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh thực chất là xây dựng lực lượng giữ vai trò nòng cốt trong đào tạo nguồn nhân lực có tri thức, đạo đức, năng lực cống hiến cho đất nước và cho toàn nhân loại.

1.2. Quan điểm về nội dung xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, nội dung xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên được đặt ra tương đối toàn diện, bao quát cả phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm, tinh thần trách nhiệm và ý thức xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh. Theo Người, đội ngũ nhà giáo giữ vai trò trực tiếp trong đào tạo con người; vì vậy, xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên phải được tiến hành trên nhiều phương diện gắn bó chặt chẽ với nhau nhằm hình thành những nhà giáo có đủ phẩm chất và năng lực đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp giáo dục.

Trước hết, Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng xây dựng, bồi dưỡng phẩm chất chính trị cho đội ngũ giảng viên. Người cho rằng nhà giáo là lực lượng tham gia giáo dục tư tưởng, truyền bá tri thức và định hướng giá trị cho thế hệ trẻ; vì vậy, người giảng viên phải có lập trường tư tưởng đúng đắn, bản lĩnh chính trị vững vàng và tinh thần trách nhiệm đối với sự nghiệp cách mạng. Đây là cơ sở để đội ngũ giảng viên giữ vững định hướng giáo dục, góp phần hình thành nhận thức, lý tưởng và trách nhiệm xã hội cho người học.

Cùng với phẩm chất chính trị, Hồ Chí Minh nhấn mạnh nội dung xây dựng, bồi dưỡng đạo đức nghề nghiệp cho đội ngũ giảng viên. Theo Người, người thầy phải có đạo đức cách mạng, lối sống trong sạch và tinh thần nêu gương trong giáo dục. Người căn dặn: “Người huấn luyện của Đoàn thể phải làm kiểu mẫu về mọi mặt tư tưởng, đạo

³ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 14, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.140.*

⁴ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 6, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.208.*

đức, lễ lối làm việc”⁵. Hồ Chí Minh đồng thời chỉ rõ mối quan hệ giữa đạo đức và năng lực trong hoạt động giáo dục: “Dạy cũng như học phải biết chú trọng cả tài lẫn đức”⁶. Quan điểm đó phản ánh yêu cầu xây dựng đội ngũ giảng viên phát triển toàn diện, bảo đảm sự thống nhất giữa phẩm chất đạo đức với năng lực nghề nghiệp.

Hồ Chí Minh cũng đặc biệt quan tâm xây dựng, bồi dưỡng trình độ chuyên môn, tri thức khoa học và năng lực nghề nghiệp cho đội ngũ giảng viên. Theo Người, nhà giáo phải có tri thức, hiểu biết chuyên môn và khả năng giáo dục người học. Trình độ chuyên môn là cơ sở trực tiếp bảo đảm chất lượng giảng dạy, nghiên cứu và đào tạo nguồn nhân lực cho xã hội. Vì vậy, xây dựng đội ngũ giảng viên phải gắn với nâng cao trình độ học vấn, năng lực nghiên cứu khoa học và khả năng đáp ứng yêu cầu phát triển của thực tiễn. Người nhấn mạnh: “Cán bộ và giáo viên cũng phải tiến bộ cho kịp thời đại thì mới làm được nhiệm vụ. Chớ tự túc, tự mãn, cho là giỏi rồi thì dừng lại. Mà dừng lại là lùi bước, là lạc hậu, mình tự đào thải trước”⁷. Quan điểm đó thể hiện tư duy sâu sắc của Hồ Chí Minh về yêu cầu tự học, tự bồi dưỡng và khả năng thích ứng của đội ngũ giảng viên trước sự vận động không ngừng của khoa học, tri thức và thực tiễn giáo dục.

Năng lực sư phạm, tinh thần trách nhiệm và ý thức nghề nghiệp của đội ngũ giảng viên luôn được Hồ Chí Minh còn coi trọng xây dựng, bồi dưỡng. Người cho rằng nhà giáo phải có khả năng tổ chức hoạt động giáo dục, định hướng người học vận dụng tri thức vào thực tiễn và hình thành năng lực làm việc cho xã hội. Đồng thời, người thầy phải có trách nhiệm với học sinh, sinh viên, tận tụy với nghề nghiệp và gương mẫu trong hoạt động giáo dục. Người nhấn mạnh: “Nhiệm vụ của các cô giáo, thầy giáo rất nặng nề nhưng rất vẻ vang. Muốn làm tròn nhiệm vụ đó thì phải luôn luôn gương mẫu về mọi mặt”⁸. Sự tác động của người thầy đối với người học không chỉ có tri thức, mà còn thông qua nhân cách, lối sống và trách nhiệm nghề nghiệp.

Ngoài xây dựng phẩm chất và năng lực của từng giảng viên, Hồ Chí Minh còn quan tâm xây dựng môi trường giáo dục dân chủ, đoàn kết và trách nhiệm trong Nhà trường. Người cho rằng mối quan hệ giữa thầy với trò, giữa đồng nghiệp với nhau có ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng giáo dục và sự phát triển của đội ngũ nhà giáo: “Trong trường, cần có dân chủ. Đối với mọi vấn đề, thầy và trò cùng nhau thảo luận, ai có ý kiến gì đều thật thà phát biểu. Điều gì chưa thông suốt, thì hỏi, bàn cho thông suốt. Dân chủ nhưng trò phải kính thầy, thầy phải quý trò, chứ không phải là “cá đối bằng đầu”⁹. Đây cũng là nội dung quan trọng trong xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh.

1.3. Quan điểm về phương pháp xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên

Trong tư tưởng Hồ Chí Minh, xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên phải được tiến hành bằng những phương pháp phù hợp với đặc điểm của hoạt động giáo dục và yêu cầu phát triển của xã hội. Theo Người, quá trình xây dựng đội ngũ nhà giáo không thể chỉ dựa vào đào tạo lý thuyết hay bồi dưỡng tập trung, mà cần kết hợp chặt chẽ giữa học tập, rèn luyện, hoạt động thực tiễn và sự tự giác tu dưỡng của mỗi cá nhân.

⁵ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 6*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.356.

⁶ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 14*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.400.

⁷ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 12*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.266.

⁸ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 14*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.747.

⁹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 9*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.266.

Hồ Chí Minh đặc biệt coi trọng vai trò tự học, tự nghiên cứu và tự bồi dưỡng của đội ngũ giảng viên. Người cho rằng tri thức luôn vận động, phát triển; vì vậy, nhà giáo phải thường xuyên học tập để nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực nghề nghiệp và khả năng đáp ứng yêu cầu giáo dục trong từng giai đoạn. Người căn dặn: “Người huấn luyện phải học thêm mãi thì mới làm được công việc huấn luyện của mình”¹⁰. Quan điểm đó phản ánh tư duy nhất quán của Hồ Chí Minh về xây dựng đội ngũ giảng viên thông qua quá trình tự rèn luyện thường xuyên, liên tục của mỗi người thầy.

Cùng với tự học và tự bồi dưỡng, Hồ Chí Minh yêu cầu đổi mới phương pháp giáo dục và phương pháp giảng dạy trong Nhà trường. Người phê phán lối giáo dục áp đặt, truyền thụ máy móc, thiếu phát huy tư duy của người học. Người chỉ rõ: “Về giảng dạy, tránh lối dạy nhồi sọ. Chương trình dạy học hiện nay còn có chỗ quá nhiều, quá nặng. Về học tập tránh lối học như vẹt”¹¹. Theo Hồ Chí Minh, phương pháp giáo dục đúng đắn phải hướng người học tới khả năng tư duy độc lập, biết vận dụng tri thức vào thực tiễn và phát huy tính chủ động, sáng tạo trong học tập.

Hồ Chí Minh đồng thời nhấn mạnh việc xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên phải gắn với thực tiễn xã hội và yêu cầu của đời sống. Người cho rằng giáo dục không thể tách rời thực tiễn lao động, sản xuất và nhiệm vụ phát triển đất nước. Vì vậy, Nhà trường phải có mối liên hệ chặt chẽ với xã hội để đội ngũ giảng viên có điều kiện nâng cao năng lực thực tiễn và khả năng vận dụng tri thức vào hoạt động giáo dục. Người khẳng định: “Nhà trường gắn chặt với xã hội, học đi đôi với hành”¹². Đây là quan điểm có ý nghĩa phương pháp luận sâu sắc trong xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên hiện nay, nhất là trong điều kiện đổi mới giáo dục đại học và yêu cầu đào tạo nguồn nhân lực chất lượng cao phục vụ sự phát triển đất nước.

2. Đặc điểm và những vấn đề đặt ra trong xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên ở Trường Đại học Mở - Địa chất hiện nay

2.1. Đặc điểm đội ngũ giảng viên ở Trường Đại học Mở - Địa chất hiện nay

Trường Đại học Mở - Địa chất hiện nay có gần 500 giảng viên, chiếm khoảng 70% tổng số cán bộ, viên chức toàn trường. Đây là lực lượng trực tiếp thực hiện nhiệm vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học và chuyển giao công nghệ tại các khoa, bộ môn chuyên ngành. Với đặc thù là cơ sở giáo dục đại học kỹ thuật đào tạo nguồn nhân lực cho các lĩnh vực mỏ, địa chất, tài nguyên, môi trường, dầu khí, trắc địa - bản đồ, công nghệ và quản lý kỹ thuật, đội ngũ giảng viên giữ vai trò quan trọng đối với chất lượng giáo dục - đào tạo, nghiên cứu khoa học và sự phát triển của Nhà trường.

Những năm qua, Đảng ủy, Ban Giám hiệu Nhà trường thường xuyên quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo công tác xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên theo hướng toàn diện cả về phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp, trình độ chuyên môn, năng lực nghiên cứu khoa học và phương pháp sư phạm. Đến nay, 100% giảng viên có trình độ sau đại học, trong đó có trên 60% có trình độ tiến sĩ.

¹⁰ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 6*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.356.

¹¹ Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 14*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.746.

¹² Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 14*, Nxb Chính trị Quốc gia Sự thật, Hà Nội, tr.746.

Phần lớn giảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, ý thức trách nhiệm nghề nghiệp, tinh thần tự học và tích cực tham gia nghiên cứu khoa học, biên soạn giáo trình, hợp tác đào tạo và chuyển giao công nghệ. Nhiều giảng viên đạt thành tích tốt trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học, được tuyên dương về “đạo đức, tự học và sáng tạo”; một số giảng viên trẻ từng bước khẳng định năng lực chuyên môn, phương pháp công tác và được tin tưởng giao đảm nhiệm các vị trí quản lý, chuyên môn quan trọng của Nhà trường.

2.2. Một số vấn đề đặt ra trong xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên ở Trường Đại học Mở - Địa chất hiện nay

Công tác xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên ở Trường Đại học Mở - Địa chất vẫn còn một số vấn đề đặt ra cần tiếp tục quan tâm, đổi mới. Chất lượng đội ngũ giảng viên giữa các khoa, bộ môn và ngành đào tạo chưa thật sự đồng đều; một số lĩnh vực chuyên sâu, ngành mới còn thiếu giảng viên có trình độ cao và kinh nghiệm thực tiễn nghề nghiệp. Tỷ lệ giảng viên có học hàm, học vị cao từng bước được nâng lên, tuy nhiên số lượng chuyên gia đầu ngành và giảng viên có năng lực nghiên cứu chuyên sâu vẫn còn hạn chế so với yêu cầu phát triển của Nhà trường trong giai đoạn hiện nay.

Năng lực nghiên cứu khoa học, công bố quốc tế, ngoại ngữ và khả năng ứng dụng công nghệ số của một bộ phận giảng viên còn có mặt chưa đáp ứng yêu cầu của giáo dục đại học hiện đại. Một số giảng viên trẻ được đào tạo cơ bản, có trình độ chuyên môn nhưng kinh nghiệm thực tiễn nghề nghiệp, kỹ năng tổ chức hoạt động nghiên cứu khoa học và phương pháp giáo dục đại học còn hạn chế. Điều này ảnh hưởng nhất định đến chất lượng giảng dạy, nghiên cứu khoa học và khả năng gắn kết giữa đào tạo với thực tiễn nghề nghiệp.

Đặc thù đào tạo của Trường Đại học Mở - Địa chất gắn với các lĩnh vực kỹ thuật, công nghệ, tài nguyên, môi trường và hoạt động sản xuất thực tiễn. Trong khi đó, sự phát triển nhanh của khoa học, công nghệ, chuyển đổi số và yêu cầu hội nhập quốc tế đang tạo ra áp lực ngày càng lớn đối với đội ngũ giảng viên về trình độ chuyên môn, năng lực thực tiễn nghề nghiệp, năng lực nghiên cứu khoa học và khả năng thích ứng với môi trường giáo dục đại học hiện đại. Đây là những vấn đề tác động trực tiếp đến chất lượng giáo dục - đào tạo, nghiên cứu khoa học và sự phát triển của Nhà trường hiện nay.

3. Giải pháp xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh ở Trường Đại học Mở - Địa chất hiện nay

3.1. Xây dựng đội ngũ giảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, đạo đức nghề nghiệp trong sáng và tinh thần trách nhiệm cao

Trong bối cảnh triển khai Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 của Bộ Chính trị về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo và thực hiện tinh thần Đại hội XIV của Đảng về phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao, xây dựng nền giáo dục quốc dân hiện đại, đội ngũ giảng viên đại học đang đứng trước yêu cầu ngày càng cao cả về phẩm chất chính trị, đạo đức nghề nghiệp và năng lực chuyên môn. Đối với Trường Đại học Mở - Địa chất, yêu cầu đó gắn trực tiếp với nhiệm vụ đào tạo nguồn nhân lực kỹ thuật phục vụ các lĩnh vực mỏ, địa chất, tài nguyên, môi trường và phát triển khoa học, công nghệ của đất nước.

Vì vậy, Nhà trường cần tiếp tục quan tâm xây dựng đội ngũ giảng viên có bản lĩnh chính trị vững vàng, giữ vững lập trường tư tưởng, có ý thức trách nhiệm đối với nghề nghiệp và sự nghiệp giáo dục. Cùng với đó, cần chú trọng xây dựng đạo đức nghề nghiệp, tinh thần tận tụy với công việc, ý thức nêu gương, trách nhiệm trong giảng dạy, nghiên cứu khoa học và quan hệ với sinh viên. Đối với giảng viên đại học kỹ thuật, đạo đức nghề nghiệp còn thể hiện ở tinh thần trung thực khoa học, trách nhiệm trong nghiên cứu, công bố khoa học và chuyển giao công nghệ. Đây là cơ sở trực tiếp góp phần xây dựng môi trường giáo dục lành mạnh, nâng cao chất lượng đào tạo và uy tín học thuật của Nhà trường.

3.2. Tập trung nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực nghiên cứu khoa học và năng lực thực tiễn nghề nghiệp cho đội ngũ giảng viên

Đặc thù đào tạo của Trường Đại học Mở - Địa chất gắn với các lĩnh vực kỹ thuật, công nghệ, tài nguyên, môi trường và hoạt động sản xuất thực tiễn. Vì vậy, xây dựng đội ngũ giảng viên cần tập trung nâng cao trình độ chuyên môn, năng lực nghiên cứu khoa học và khả năng tiếp cận công nghệ mới cho đội ngũ nhà giáo.

Nhà trường cần quan tâm xây dựng đội ngũ chuyên gia đầu ngành ở các lĩnh vực mũi nhọn; tạo điều kiện để giảng viên tham gia nghiên cứu khoa học, hợp tác quốc tế, biên soạn giáo trình, công bố khoa học và chuyển giao công nghệ. Đồng thời, cần tăng cường mối liên hệ giữa Nhà trường với doanh nghiệp, cơ sở sản xuất, viện nghiên cứu nhằm tạo điều kiện cho giảng viên tiếp cận thực tiễn nghề nghiệp, cập nhật công nghệ và nâng cao năng lực ứng dụng tri thức chuyên ngành vào giảng dạy, nghiên cứu.

Cần chú trọng nâng cao năng lực ngoại ngữ, công nghệ số và khả năng khai thác cơ sở dữ liệu khoa học cho đội ngũ giảng viên. Đây là điều kiện quan trọng để đội ngũ giảng viên thích ứng với môi trường giáo dục đại học hiện đại và yêu cầu hội nhập quốc tế hiện nay.

3.3. Đổi mới phương pháp xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên theo hướng thiết thực, gắn với hoạt động giảng dạy và nghiên cứu khoa học

Quá trình xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên cần tránh hình thức, nặng về chứng chỉ hoặc thiên về lý thuyết đơn thuần. Việc bồi dưỡng phải gắn trực tiếp với hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học, hướng dẫn sinh viên nghiên cứu và giải quyết những vấn đề thực tiễn của ngành nghề đào tạo.

Nhà trường cần kết hợp chặt chẽ giữa đào tạo tập trung với tự học, tự nghiên cứu và tự bồi dưỡng của đội ngũ giảng viên; đồng thời phát huy vai trò của các khoa, bộ môn trong tổ chức sinh hoạt học thuật, hội thảo chuyên môn, dự giờ, thao giảng và trao đổi kinh nghiệm giảng dạy. Thông qua hoạt động thực tiễn nghề nghiệp, nghiên cứu khoa học và hợp tác chuyên môn, đội ngũ giảng viên có điều kiện nâng cao trình độ chuyên môn, phương pháp sư phạm và năng lực nghiên cứu.

Tiếp tục đổi mới phương pháp giáo dục đại học theo hướng phát huy tính chủ động, sáng tạo và năng lực tự học của sinh viên; đẩy mạnh ứng dụng công nghệ số, học liệu điện tử và các phương thức dạy học hiện đại trong giảng dạy. Đây là yêu cầu trực tiếp đối với đội ngũ giảng viên trong bối cảnh chuyển đổi số và đổi mới giáo dục đại học hiện nay.

3.4. Xây dựng môi trường học thuật dân chủ, đoàn kết và tạo điều kiện để đội ngũ giảng viên phát triển

Xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên không tách rời môi trường giáo dục và điều kiện bảo đảm cho hoạt động giảng dạy, nghiên cứu khoa học. Vì vậy, Trường Đại học Mở - Địa chất cần tiếp tục xây dựng môi trường học thuật dân chủ, đoàn kết, khuyến khích nghiên cứu khoa học và đổi mới sáng tạo trong đội ngũ giảng viên.

Nhà trường cần quan tâm hoàn thiện cơ sở vật chất, phòng thí nghiệm, học liệu, cơ sở dữ liệu số và hạ tầng công nghệ phục vụ giảng dạy, nghiên cứu khoa học; đồng thời có cơ chế phù hợp trong phát hiện, bồi dưỡng, sử dụng và phát huy năng lực của đội ngũ giảng viên, nhất là giảng viên trẻ và các nhà khoa học có tiềm năng phát triển.

Gắn công tác xây dựng, bồi dưỡng đội ngũ giảng viên với công tác quy hoạch, sử dụng, đánh giá và phát triển nguồn nhân lực của Nhà trường; tạo động lực để đội ngũ giảng viên tích cực học tập, nghiên cứu, nâng cao trình độ chuyên môn và gắn bó lâu dài với sự nghiệp giáo dục - đào tạo của Nhà trường.

III. KẾT LUẬN

Việc xây dựng và bồi dưỡng đội ngũ giảng viên theo tư tưởng Hồ Chí Minh không chỉ là nhiệm vụ thường xuyên mà còn là chiến lược cốt lõi để nâng cao chất lượng giáo dục - đào tạo tại Trường Đại học Mở - Địa chất. Thành công của quá trình này phụ thuộc vào sự thống nhất giữa nhận thức và hành động, giữa sự lãnh đạo sát sao của cấp ủy và nỗ lực tự thân của mỗi nhà giáo. Khi mỗi người thầy thực sự là một tấm gương sáng về đạo đức và trí tuệ, họ sẽ tạo ra nguồn động lực mạnh mẽ thúc đẩy thế hệ sinh viên vươn lên chiếm lĩnh tri thức. Sự kiên định theo con đường của Bác sẽ bảo đảm cho nền giáo dục luôn vững vàng và phát triển bền vững trong mọi giai đoạn cách mạng.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

1. Bộ Chính trị (2025), *Nghị quyết số 71-NQ/TW ngày 22/8/2025 về đột phá phát triển giáo dục và đào tạo*.
2. Đảng Cộng sản Việt Nam (2026), *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIV, tập 1*, Nxb Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.
3. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 5*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
4. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 6*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
5. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 10*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
6. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 11*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
7. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 12*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
8. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 14*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.
9. Hồ Chí Minh (2011), *Toàn tập, tập 15*, Nxb Chính trị quốc gia, Hà Nội.

NHÀ XUẤT BẢN GIAO THÔNG VẬN TẢI

Số 8 Tăng Bạt Hổ, phường Cửa Nam, TP. Hà Nội

ĐT: 024.39424620 - 39423346 * Fax: 024.38224784

Website: www.nxbgtvt.vn

CHỊU TRÁCH NHIỆM XUẤT BẢN, NỘI DUNG:

Giám đốc - Tổng Biên tập: Nguyễn Minh Nhật

BIÊN TẬP: **Dương Hồng Hạnh**

THIẾT KẾ: **Phương Linh**

Đối tác liên kết: Trường Đại học Mỏ - Địa chất

Địa chỉ: Số 18 phố Viên, phường Đông Ngạc, TP. Hà Nội

In 500 cuốn khổ 21 x 29cm, tại Công ty cổ phần in và thương mại Ngọc Hưng

Địa chỉ: 296 đường Phúc Diễn, TDP số 1, phường Xuân Phương, TP. Hà Nội.

Số xác nhận đăng ký xuất bản: 2701-2026/CXBIPH/1-55/GTVT.

Mã số sách tiêu chuẩn quốc tế - ISBN: 978-604-76-3396-8.

Quyết định xuất bản số: 78 LK/QĐ-XBGT ngày 09/7/2026.

In xong và nộp lưu chiểu năm 2026.

HỘI NGHỊ KHOA HỌC
GIÁO DỤC QUỐC PHÒNG VÀ AN NINH
VỚI PHÁT TRIỂN BỀN VỮNG (DSSD 2026)

ISBN: 978-604-76-3396-8

SÁCH KHÔNG BẮN